Η αισθητική ταυτότητα ήταν ασαφής

>Η παράσταση «Λυσιστράτη» του Αριστοφάνη από τον ΘΟΚ για τρίτη φορά

Διασκευή/Απόδοση λόγου/Σκηνοθεσία: Γιώργος Μουαϊμης. Στίχοι: Γιώργος Μουαϊμης, Αννίτα Σαντοριναίου, Λάρκος Λάρκου. Σκηνικά-κοστούμια: Έλενα Κατσούρη. Μουσική/Ενορχήστρωση/Διδασκαλία: Λάρκος Λάρκου. Οργάνωση χορού/Κίνηση/Βοηθός Σκηνοθέτης: Λέα Μαλένη. Σχεδιασμός Φωτισμού: Γιώργος Κουκουμάς
Παίζουν: Αννίτα Σαντοριναίου, Σταύρος Λούρας, Έλενα Παπαδοπούλου, Νεοκλής Νεοκλέους, Στέλα Φυρογένη, Ανδρέας Βασιλείου, Ερμίνα Κυριαζή, Σώτος Σταυράκης, Έλενα Χριστοφή, Χριστίνα Χριστόφια, Θανάσης Δρακόπουλος, Λευτέρης Σαλωμίδης, Χάρης Κκολός, Μάρα Κωνσταντίνου, Νιόβη Χαραλάμπους, Ειρήνη Κωνσταντίνου, Κατερίνα Λούρα, Νικόλας Στυλιανού, Νεκτάριος Θεοδώρου, Ανδρέας Κούτσουμπας, Μαρία Μουστάκα, Χρίστος Κωνσταντινίδης, Έλενα Γεωργιάδου.

Σε όλα τα επίπεδά της τα πράγματα ήταν είτε ιδωμένα προηγουμένως, είτε παρατραβηγμένα στην προσπάθεια να διαφοροποιηθούν από τα... ιδωμένα προηγουμένως

Να μην αρχίσουμε από τα παραθεατρικά για τα φετινά καλοκαιρινά σχέδια του ΘΟΚ και για τη ματαίωσή τους. Η αναγκαστική απουσία του ΘΟΚ από την Επίδαυρο και το Ηρώδειο έσπασε την πολύχρονη παράδοση να γίνεται η μεγαλύτερη επένδυση των καλλιτεχνικών δυνάμεων και των οικονομικών μέσων στην προοριζόμενη προς τα έξω καλοκαιρινή παραγωγή. Μη θέλοντας να διακόψει και την παράδοση της ετήσιας παραγωγής αρχαίου ελληνικού δράματος, ο ΘΟΚ αποφάσισε να στραφεί για τρίτη φορά στην ιστορία του στη «Λυσιστράτη» του Αριστοφάνη, σε χρόνο που του είχε απομείνει, με εγχώριες μόνο δυνάμεις, με περιορισμένο προϋπολογισμό. Τίποτα από τα πιο πάνω δεν αποτελούσε απαραιτήτως κακό οιωνό για την παράσταση. Ίσως μόνο το γεγονός ότι ο Γιώργος Μουαΐμης είχε ανεβάσει πολύ πρόσφατα τις «Εκκλησιάζουσες» του Αριστοφάνη με την ίδια πρωταγωνίστρια και ο χρόνος που μεσολάβησε μπορεί να μην ήταν αρκετός για την ανανέωση της δημιουργικής του προσέγγισης σε όμοιο υλικό. Ίσως επίσης ο μεγάλος αριθμός των παραγωγών της «Λυσιστράτης» και άλλων αριστοφανικών κωμωδιών που πέρασαν από την Κύπρο τα τελευταία χρόνια στα πλαίσια του φεστιβάλ του Αρχαίου Ελληνικού Δράματος. Ίσως ακόμα το γεγονός, ότι ο κεντρικός πυρήνας του θιάσου έχει κουραστεί από πολυπρόσωπες κωμικές παραγωγές, όπου στον καθένα αναλογεί μικρή κωμική ψηφίδα, που απαιτεί έντονη και σύντομη παρουσίαση, δηλαδή, προσφυγή στους πιο έντονους και έκδηλους κωμικούς τρόπους που διαθέτει ο καθένας. Να, όμως, που αυτοί οι τρόποι είναι οι πιο γνώριμοι, οι πιο αναγνωρίσιμοι για το ντόπιο κοινό που τους παρακολουθεί πιστά.

Τα σκηνικά της Έλενας Κατσούρη δήλωναν σεβασμό προς τους επιβεβλημένους από τον Οργανισμό κανόνες λιτότητας. Αυτοί όμως λειτούργησαν περιοριστικά για τη δημιουργική πρόταση της σκηνογράφου. Δεν μπορεί η μνήμη των θεατών να μην έχει συγκρατήσει τα παραθυράκια που σε τόσες άλλες παραγωγές έδιναν τη δυνατότητα στο χορό και στους ρόλους να ρίχνουν απ' αυτά τις ατάκες τους, χωρίς να είναι συνέχεια στο σκηνικό χώρο. Γενικά η τάση του δανεισμού και του αυτοδανεισμού στοίχειωνε την παράσταση. Σε όλα τα επίπεδά της τα πράγματα ήταν είτε ιδωμένα προηγουμένως, είτε παρατραβηγμένα στην προσπάθεια να διαφοροποιηθούν από τα ... ιδωμένα προηγουμένως. Και δεν είχε σημασία, αν τα ιδωμένα προέρχονταν από τις δουλειές του ίδιου σκηνοθέτη, αν οι αυτοδανεισμοί γίνονταν ασυνείδητα σαν επιμένουσες τάσεις της σκηνοθετικής του μανιέρας ή αν ανακοινώνονταν ανοιχτά ως inner jokes (π.χ., η γριά από τις «Εκκλησιάζουσες» Δεν έχει σημασία ακόμα κι αν οι δανεισμοί αντλούνταν από τη βαθιά στέρνα των προερχόμενων από τα ανεβασμένα αριστοφανικά έργα αστείων , όπως π. χ., τα καλπάζοντα πέη (κατ' ακρίβεια δεν είναι πια δανεισμοί , είναι μια κοινή αριστοφανική γλώσσα, την οποία μιλούν όλο και πιο πολλοί σκηνοθέτες καλοκαιρινών αμέτρητων αριστοφανικών παραγωγών,). Λέω, δεν έχει σημασία, επειδή το αποτέλεσμα ήταν δυσανάλογο των προσπαθειών που είχαν καταβληθεί. Με άλλα λόγια, τα αστεία δεν ήταν αστεία.

Το περίεργο είναι, ότι την ίδια τύχη είχαν και τα πρωτότυπα αστεία, τα «νέα κόλπα», όπως τα βιντεάκια της έναρξης με το γυναικείο μεσημεριανό και το ανδρικό πολιτικό talk shows, όπως το τραμπολίνο στη σκηνή του Κινησία και της Μυρίνης, και πολλά, πολλά άλλα. Δύσκολα αποφεύγει κανείς τον χαρακτηρισμό «παρατραβηγμένα», εξαιτίας της ποσότητας και της διάρκειας των σκηνοθετικών ευρημάτων, καθώς και της γενικής υπερβολής και παραβίασης του μέτρου.

Η αισθητική ταυτότητα της παράστασης ήταν ασαφής, δεν είχε συνοχή. Το πυκνό κολλάζ από τα ευρήματα δεν μπορούσε να επισκιάσει την απουσία κεντρικής αισθητικής ιδέας. Η διασκεύη σε μερικές περιπτώσεις προέβαινε σε ριζοσπαστικές αλλαγές, τις άλλες φορές περιοριζόταν σε παραλλαγές του ίδιου μοτίβου. Οι εκσυγχρονισμοί και οι προσθαφαιρέσεις επηρέαζαν τη δύναμη της θεατρικής παραβολής του Αριστοφάνη, έπλητταν την υφολογική συγγένεια των επί μέρους στοιχείων. Η μουσική του Λάρκου Λάρκου παρουσίαζε τα ίδια γνωρίσματα με τη γενική αισθητική της παράστασης, ήταν πληθωρική, υφολογικά ποικίλη, ίσως υπερβολικά ποικίλη.

Οι ηθοποιοί δεν παρουσίαζαν μια αφοσιωμένη στον κοινό σκοπό ομάδα, αλλά ένα πλήθος σε εγρήγορση, κατά βάθος αδιάφορο για το στοίχημα της παράστασης, αλλά επιφορτισμένο με πολλά συγκεκριμένα καθήκοντα. Αγέρωχη και απτόητη, η Αννίτα Σαντοριναίου, συνέβαλε τα μέγιστα στη θετική δυναμικότητα του δρώμενου. Ο Σταύρος Λούρας δεν ενδιαφερόταν ιδιαίτερα για τον Πρόβουλό του. Η Έλενα Παπαδοπούλου είχε πολλά μικρά σόλο και τα αξιοποίησε δεόντως. Ο Νεοκλής Νεοκλέους και η Στέλα Φυρογένη θα κουραστούν από το τραμπολίνο μέχρι το τέλος των παραστάσεων, επειδή αυτό θα τους εμποδίσει, έστω και μετά από την πρεμιέρα, να εξαντλήσουν τα περιθώρια της προσπάθειας να δημιουργήσουν μια χημεία μεταξύ τους.

ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ